

Sail Training International

Havneguide

Norsk utgave 2004

Sail Training International

Hensikten med denne havneguiden er å hjelpe havner til best mulig å forstå behovene til et besøkende seileropplæringsfartøy, og å oppmuntre til å imøtekomme disse behovene.

Den guiden er ikke et sett med krav eller en liste med forventinger. De beskriver ”holdningen”, bekvemmelighetene og tjenestene som en seileropplærer anser som nødvendige for at en havn skal bli ansett som et godt anløpssted.

Sail Training International erkjenner at dette er et toveisforhold, og at en havn godt kan forvente et nivå i opptreden fra seileropplæringsfartøyenes side som gjør at de er velkomne i havnen. Den guiden tar for seg slike forhold også, gjennom en kodeks for seileropplæringsfartøyer.

Sail Training International har planer om å utgi et internasjonalt havneregister som lister opp hvilke bekvemmeligheter som tilbys seileropplæringsfartøyer, basert på retningslinjene i denne guiden. Sail Training International vil bedømme en havns støtte til seileropplæring året rundt når det velges vertshavner til Tall Ships’ Races.

(Målet med denne Havneguiden er å utvikle relasjonen mellom havner og seileropplæringsfartøyer på helårsbasis. Den verken erstatter eller konkurrerer med den Port Manual som Sail Training International gir til vertshavner for Tall Ships’ Races.)

Innhold

Hva er seileropplæring?	3
Seileropplæringsflåten.....	3
Nøkkelkriterier for en havn	4
Kodeks for seileropplæringsfartøyer	6
Sjekkliste for havner (basert på norske forhold).....	8
Om Sail Training International.....	10

Hva er seileropplæring?

Seileropplæring er en utendørs opplevelsesaktivitet, mest for unge mennesker. Den har et definert program for instruksjon i seilhåndtering, navigasjon, seiling, sikkerhet til sjøs og håndtering av fartøy. Men dens formål går langt videre enn dette. Seileropplæringen anvender denne lærdommen først og fremst som et middel til å hjelpe unge mennesker til å forstå seg selv, oppdage skjulte styrker og talenter, og til å forstå verdien av medmennesker og det å arbeide i team. Noen av dagens programmer har langt videre aspekter ved opplæring til sjøs.

Seileropplæringen fordrer deltakere til å møte mange krevende utfordringer, både fysisk og følelsesmessig. Den er en aktivitet som styrker selvtillit og det å ta personlig ansvar, fremmer toleranse for andre uansett sosial eller kulturell bakgrunn, og utvikler viljen til å ta kalkulert risiko.

De fleste seileropplæringsfartøyer eies og drives av velferdsorganisasjoner, stiftelser, skoler eller universitet, offentlige myndigheter eller andre institusjoner. Stort sett prøver de å reflektere den sosiale bredden i samfunnet i de mannskaper de besetter. Mange har økonomiske opplegg for å subsidiere deltakelse fra personer som ellers ikke ville hatt råd. Noen driver spesielle programmer for personer med fysiske, psykiske eller sosiale problemer.

Seileropplæring foregår over hele verden og med mange ulike typer fartøy. Noen av de mest effektive programmene skjer om bord på små fartøy som har fordelene og nærheten ved å arbeide i små team. Annerledes utfordringer møter dem som gjennomgår seileropplæring på de store og stolte skværriggerne, med mye krevende arbeid i rigg og på dekk.

Seileropplæring er en voksende opplevelsesaktivitet for unge mennesker over alt, som etterlater seg betydelige gevinster i det å utvikle menn og kvinner med karakter og evne til å møte utfordringene i det voksne liv.

Seileropplæringsflåten

Det fins mange hundre seileropplæringsfartøyer omkring i verden, men de fleste er i Europa og Nord-Amerika. Seileropplæringsfartøyer varierer

i størrelse fra båter under ti meter til de enorme og stolte skværriggerne, noen på over hundre meter overallengde. De store skværriggerne utgjør ofte en særmerket del av en nasjons sjøfartshistorie, og å støtte disse fartøyene er også å bidra til den internasjonale maritime arven vi alle deler.

Siden de fleste seileropplæringsfartøyer eies og drives av non-profit organisasjoner, avhenger de i stor grad av frivillighet og donasjoner. Arbeidet de utfører bidrar i stor grad til samfunnet i sin alminnelighet, og de fortjener bred støtte og oppmuntring, ikke minst i havnene de besøker.

De fleste seileropplæringsfartøyer hører inn under en nasjonal organisasjon for eiere eller drivere av seileropplæring. Disse nasjonale organisasjonene er medlemmer av Sail Training International, som selv er en stiftelse.

Sail Training International vil utgi en årlig oversikt over seileropplæringsorganisasjoner og seileropplæringsfartøyer, som vil bli distribuert gratis til alle havnemyndigheter. Oversikten vil hjelpe havnen til å identifisere ekte seileropplæringsfartøyer.

Nøkkelkriterier for en havn

Det er tre nøkkelkriterier som operatører innen seileropplæringen vil se på for å skille en god fra en dårlig havn: holdning, bekvemmeligheter og tjenester.

Holdning

Holdningen som en havn har overfor et ankommende seileropplæringsfartøy henger vanligvis sammen med om havnen har som alminnelig politikk å oppmuntre og støtte seileropplæring. Dette gjenspeiler seg regel i måten fartøyet ønskes velkommen på, og tilbudet av ulike bekvemmeligheter og tjenester. Det kan også godt hende at havnen er permanent hjemmehavn for et bestemt seileropplæringsfartøy, eller til og med eier og driver et selv.

Det å ha en person eller en gruppe personer tilknyttet havna som er godt kjent med hva seileropplæring er, hjelper både fartøyet og havna, særlig hvis disse personene har mulighet til å opptre som liaisoner for fartøyets kaptein, og kanskje assistere med formaliteter rundt toll og immigrasjon

osv. Personer som egner seg til dette kan være havnas egne ansatte eller medlemmer av en lokal seilforening.

En imøtekommende havn erkjenner at seileropplæringsfartøyer er spesielle, gjør verdifullt arbeid og fortjener hjelp og støtte. Hvis en havn er villig til å hjelpe, men bare for en begrenset tid, blir dette også verdsatt, såfremt det blir klart fortalt.

Bekvemmeligheter

De store seileropplæringsfartøylene er vanligvis selvforsynte på mange basisområder. Normalt har de eget vaskeri, dusj og toaletter, og de produserer egen strøm. De har verksted og seilmaker. Normalt har de også en lokal agent til å bistå med bunkers og forsyninger.

Fartøy som eies av mariner vil normalt besøke en havn som en del av et offisielt program, og blir vanligvis hjulpet av sitt lands ambassade og representanter for den lokale marinen. Men slike som eies av non-profit organisasjoner søker ofte gratis eller lavkost-assistans til tauing, los, fortøyning eller ankring, og redusert eller ingen havneavgift. Slike fartøyer vil alltid forsøke å gjøre avtaler på forhånd med havna. De fleste er vanligvis mer enn villige til å åpne skuta for lokalbefolkningen. Noen vil gjøre skuta tilgjengelig for selskapelighet, og endog dagseilinger, avhengig av bestemmelsene på stedet.

De mindre seileropplæringsfartøylene, for de meste yachter, oppfordres også til å gjøre avtaler med en havn på forhånd, men de opererer vanligvis med et mye mer fleksibelt seilingsprogram enn de større skutene. Gratis eller lavkost anløp er viktig for dem, også tilgang til vaskeri, dusj og toalettmuligheter. Men også for dem kan en utpekt liaisonperson til å bistå om nødvendig med lokale tjenester, bidra til å gjøre fartøyets besøk vellykket.

Tjenester

Mens de stor skutene stort sett er selvforsynte, kan også de trenge spesialisttjenester til reparasjoner og forsyninger. Tilgang til gratis eller lavkost drivstoff er alltid en god grunn til å besøke en havn. Alle besøkende seileropplæringsfartøyer setter stor pris på informasjon og hjelp til det lokale tjenestetilbudet (helsetjenester, underholdning, attraksjoner og severdigheter, og verksteder for reparasjoner og seilmakere).

Anbefalinger

Sørg for at lokalsamfunnet stiller seg positivt til det å oppmuntre seileropplæringsfartøyer til å komme på besøk, og vær aktive i å støtte den lokale seileropplæringen.

Utpek en gruppe personer, fra havna eller lokale seilforeninger, til å opptre som liaisoner for besøkende seileropplæringsfartøyer.

Ha kunnskap om og vilje til å gi råd om lokale bestemmelser, reparasjonsmuligheter og andre tjenester, og lokale aktiviteter som kan interessere mannskapet.

Så langt det er mulig, hjelp til med gratis eller lavkost fortøyning eller ankring, og tilgang til strøm, drivstoff og vann.

Sørg for at det besøkende seileropplæringsfartøyet vet hva som forventes av dem.

Kodeks for seileropplæringsfartøyer

Seileropplæringsfartøyer ønsker å være velkomne i en havn, og erkjenner at deres egen atferd kan påvirke dette. De vet at hvis de skal bli behandlet som gjester i en havn, må de oppføre seg som gjester og etterlate seg et godt inntrykk. Sail Training International forventer at seileropplæringsfartøyer følger følgende kodeks når de planlegger og gjennomfører et besøk.

1. Før ankomst:

Kontakt den lokale havnemyndigheten (eller det lokale turistkontoret der det er mer aktuelt) god tid i forveien og avtal tid og varighet for besøket, behov for taubåt og los, fortøyning, og mulighet for selskapelighet eller dagseiling og for "åpent skip" for lokalbefolkningen.

Det anbefales at en lokal agent blir engasjert, særlig av de større fartøyene, fordi mange større havner har kontrahert ut sine tjenester og har dermed ingen direkte kontroll over de tjenestene som trengs.

Meld fra så snart som mulig til havna om enhver endring i avtalte planer.

2. Ved ankomst og etter klarering av toll og immigrasjonsmyndighet:

Avlegg et besøk hos havnesjefen eller havnekapteinen, og, der det er høvelig, ordføreren og andre sivile myndigheter. Ta kontakt med turistkontoret om planlagte aktiviteter for mannskapet, sørg for å motta om bord alle som har ytt bistand i havna, sørg for at mannskapet oppfører seg eksemplarisk og under nødvendig tilsyn, sørg for avfall i samsvar med anvisning og lokale bestemmelser, og bli ikke lenger enn avtalt.

3. Ved avgang:

Sørg for å takke alle som har vært involvert i besøket og etterlat ingen spor om at fartøyet har vært i havna.

Sjekkliste for havner (basert på norske forhold)

Før et seileropplæringsfartøy ankommer (du har invitert, eller skipet har ønsket å komme)

- Er fartøyet statsseid (marinefartøy)? Sørg i så fall for at det foreligger varsling til og innseilingstillatelse fra Sjøforsvaret
- Er det nødvendig at din havnemyndighet blir varslet?
- Har du varslet eventuelle liaisons som skal aktiviseres til dette besøket?
- Har du kontaktinformasjon til skipet (Radio, VHF, mobiltelefon, faksnummer, e-postadresse og lignende.)
- Har du spurt om fartøyet har spesielle behov som kan forberedes:
  - Trenger fartøyet å bli kvitt søppel ved ankomst? (Husk: enkelte kapteiner, for eksempel tyske, skal ha kvittering for levert søppelvolum)
  - Trenger mannskapet dusj-toalett-klesvask
  - Trenger fartøyet kontakt med agent
  - Trenger fartøyet reparasjoner, i så fall hvilke firma må du mobilisere?
  - Trenger fartøyet vann umiddelbart?
  - Trenger fartøyet forsyninger (større matvareleveranser må ofte bestilles dager i forveien)?
- Har du varslet den lokale pressen? Husk PR for seileropplæringen! Ha avtalt med kapteinen på forhånd når pressen kan komme om bord, og tidspunkter for "Åpent skip". Henvis pressen til fartøyets egen web-side, hvis sådan finnes.

Ved ankomst

- Stå på kaia sammen med fortøyningshjelp, avvent eventuelle toll- og immigrasjonsformaliteter, og gjør deg til kjenne for kapteinen, enten som varig kontaktperson under oppholdet, eller til å skaffe liaison(er).
- Ha med informasjon (på et språk som minst en om bord forstår):
  - Aktiviteter og severdigheter i omegnen
  - Turistinformasjon
  - Lokalt kart
  - Telefon- og adresseliste til relevante bransjer (seilmaker, mekanisk verksted, elektriker, kjølfrys, tømrer/snekker, navigasjonsinstrumenter, radio, vann, drivstoff, sjøkartforhandler skipshandler/varehus/matvarer, osv.). Ta også med telefonnummer til liaisons, kommune, politi, toll, legevakt, sykehus, brannvesen. Med andre ord, en maritim Gul side, som du kan kopiere opp for et års forbruk av gangen.

- Eventuelle invitasjoner overleveres (fra stedets ordfører, havnesjef oa.)

Under oppholdet

- Er liaisonarbeidet i jevn kontakt og er lydhørt?
- Blir alle bestillinger fulgt opp?
- Blir alle avtaler holdt?
- Virker mannskapet fornøyd?
- Får den lokal pressen tips og nyheter?
- Oppstår nye behov, f.eks. for avfallslevering?

Ved avseiling

- Ha en avskjedsdelegasjon på plass
- Ha informert pressen om nøyaktig tidspunkt
- Lever en liten minnegave, for eksempel crest
- Få kapteinens vurderinger, pluss og minus.

Etter avseiling

- Hold et erfaringsmøte med de viktigste aktørene for å lære og utvikle praksisen, og forbedre denne sjekklista etter lokale forhold.
- Send et takk-for-besøket-brev, sammen med eventuelle avisklipp, bilder og lignende til fartøyets oppgitte adresse, gjerne med punkter fra erfaringsmøtet som fartøyet kan ha nytte av.
- Hold varig kontakt med fartøyet (julekort, nye invitasjoner og lignende.)

OM SAIL TRAINING INTERNATIONAL

Sail Training International er en registrert stiftelse (non-profit organisasjon). Den formål er å danne og utvikle unge mennesker av alle nasjonaliteter, religioner og sosiale bakgrunner gjennom seileropplæring. Organisasjonen har et heleid datterselskap, Sail Training International Events Limited, som er etablert for å organisere og drive Tall Ships' Races og andre kommersielle aktiviteter.

Stiftelsesmedlemmene i Sail Training International er de nasjonale eller representative seileropplæringsorganisasjonene i Australia, Belgia, Bermuda, Canada, Danmark, Finland, Frankrike, Tyskland, Irland, Italia, Latvia, Nederland, Norge, Polen, Portugal, Russland, Spania, Sverige, Storbritannia og USA.

Nærmere informasjon, og opplysninger om de nasjonale seileropplæringsorganisasjonene kan fås ved henvendelse til

Sail Training International
5 Mumby Road
Gosport
Hampshire PO12 1AA
UK
Tel +44 (0)23 9258 6367
Fax +44 (0)23 9258 4661
Email office@sailtraininginternational.org
Website www.sailtraininginternational.org

- 1. utgave STI november 2003
- 1. norske utgave NSTA november 2004

Den norske utgaven er oversatt av Knut Western.

Utgiver: Norwegian Sail Training Association
E-post: info@nsta.no
www.nsta.no

Denne utgaven på norsk av Sail Training International "Port Guide"
er utgitt med støtte av disse medlemskommunene
i Norwegian Sail Training Association:
Bergen, Fredrikstad, Stavanger, Trondheim og Vågsøy.

Member of Sail Training International

© Sail Training International
© Norsk utgave Norwegian Sail Training Association

Trykket hos Melsom Grafisk AS 2004